C/2025/640

10.2.2025.

PADOMES IETEIKUMS,

(2025. gada 21. janvāris),

ar ko apstiprina Slovēnijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu

(C/2025/640)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. pantu,

ņemot vērā Regulu (ES) 2024/1263 un jo īpaši tās 17. pantu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

tā kā:

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Reformētā ES ekonomikas pārvaldības sistēma stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Reformētās ES ekonomikas pārvaldības sistēmas pamatelementi ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību ([1]) kopā ar grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ([2]) un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES par dalībvalstu budžeta struktūrām ([3]). Sistēmas mērķis ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Tā arī veicina valstu atbildību, un tajā ir likts lielāks uzsvars uz vidēju termiņu apvienojumā ar noteikumu efektīvāku un konsekventāku izpildi.

(2) Jaunās ekonomikas pārvaldības sistēmas centrā ir valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni, kurus dalībvalstis iesniedz Padomei un Komisijai. Šiem plāniem būtu jāpalīdz sasniegt divus mērķus: i) nodrošināt cita starpā, ka līdz korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgos līmeņos un ka valdības budžeta deficīts vidējā termiņā tiek samazināts un saglabāts zem atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP, un ii) nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Tālab katrā plānā ir jāiekļauj vidēja termiņa saistības attiecībā uz neto izdevumu ([4]) virzību, kas faktiski paredz budžeta ierobežojumu uz plāna darbības laiku, kurš ir četri vai pieci gadi (atkarībā no dalībvalsts parastā sasaukuma perioda). Turklāt plānā ir jāpaskaidro, kā dalībvalsts nodrošinās reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (tai skaitā attiecīgā gadījumā tajos, kuri attiecas uz makroekonomiskas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (MNNP)), un kā dalībvalsts pievērsīsies Savienības kopīgajām prioritātēm. Fiskālās korekcijas periods aptver četru gadu laikposmu, un to var pagarināt ne vairāk kā par trīs gadiem, ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu, kas atbilst Regulā (ES) 2024/1263 noteiktajiem kritērijiem.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Neto izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2024/1263 2. pantā sniegtajai definīcijai ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, ko pilnībā sedz Savienības fondu ieņēmumi, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

(3) Pēc tam, kad plāns ir iesniegts, Komisija novērtē, vai tas atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

(4) Pēc tam Padomei uz Komisijas ieteikuma pamata ir jāpieņem ieteikums, kurā nosaka attiecīgās dalībvalsts neto izdevumu virzību un attiecīgā gadījumā apstiprina reformu un investīciju jomas saistību kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai.

APSVĒRUMI SAISTĪBĀ AR SLOVĒNIJAS VIDĒJA TERMIŅA FISKĀLI STRUKTURĀLO PLĀNU

(5) Slovēnija savu valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu Padomei un Komisijai iesniedza 2024. gada 15. oktobrī. Iesniegšana notika Regulas (ES) 2024/1263 36. pantā noteiktā termiņa pagarinājumā, kam bija piekritusi Komisija, ņemot vērā Slovēnijas norādītos iemeslus.

Process pirms plāna iesniegšanas

(6) Lai veidotu dialogu, kura rezultātā tiek iesniegti valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni, Komisija 2024. gada 21. jūnijā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 9. pantu nosūtīja Slovēnijai atsauces trajektoriju ([5]). Komisija publicēja šo atsauces trajektoriju 2024. gada 15. oktobrī ([6]). Atsauces trajektorija ir balstīta uz risku un ļauj nodrošināt, ka līdz fiskālās korekcijas perioda beigām un, ja netiek veikti papildu budžeta pasākumi, pēc korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds vidējā termiņā ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgā līmenī un ka vispārējās valdības budžeta deficīts korekcijas periodā tiek samazināts zem 3 % no IKP un vidējā termiņā saglabājas zem minētās atsauces vērtības. Vidējs termiņš tiek definēts kā desmit gadu laikposms, kas seko korekcijas perioda beigām. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 7. un 8. pantu atsauces trajektorija atbilst arī parāda ilgtspējas nosacījumam un deficīta noturības nosacījumam. Slovēnijas atsauces trajektorija, balstoties uz Komisijas pieņēmumiem, kas ir 2024. gada jūnijā nosūtīto iepriekšējo norādījumu pamatā, un pieņemot četru gadu korekcijas periodu, paredz, ka neto izdevumu pieaugums nedrīkstētu pārsniegt 1. tabulā sniegtās vērtības. Tas nozīmē, ka neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā (2025.–2028. gadā) ir 4,4 %.

1. tabula. Atsauces trajektorija, ko Komisija Slovēnijai iesniedza 2024. gada 21. jūnijā

	2025.	2026	2027	2028	Vidējais rādītājs 2025.–2028. gadā
Neto izdevumu maksimālais pieaugums (gadā, %)	4,9	4,5	4,3	4,2	4,4

Avots: Komisijas aprēķini.

(7) Slovēnija un Komisija 2024. gada jūlijā un septembrī risināja Regulas (ES) 2024/1263 12. pantā paredzēto tehnisko dialogu. Dialoga galvenās tēmas bija Slovēnijas paredzētā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi, kā arī reformas un investīcijas, ko paredzēts īstenot, lai reaģētu uz galvenajām Eiropas pusgada gaitā apzinātajām problēmām un pievērstos Savienības kopīgajām prioritātēm, kas ir taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, sociālā un ekonomiskā noturība, enerģētiskā drošība un aizsardzības spēju palielināšana.

(8) Slovēnija 2024. gada oktobrī atbilstīgi Regulas (ES) 2024/1263 11. panta 3. punktam un 36. panta 1. punkta c) apakšpunktam un saskaņā ar tās plānā sniegto informāciju rīkoja apspriešanos ar sociālajiem partneriem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Saskaņā ar Slovēnijas plānā sniegto informāciju Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un citas attiecīgās ieinteresētās personas sniedza piezīmes par plāna projektu, tajā skaitā par reformām un ar zaļo pārkārtošanos saistīto vajadzību novērtēšanu.

([5]) Dalībvalstīm un Ekonomikas un finanšu komitejai nosūtāmie iepriekšējie norādījumi ietver trajektorijas bez korekcijas perioda pagarinājuma un ar to (attiecīgi par četriem un septiņiem gadiem). Tie ietver arī galvenos sākotnējos nosacījumus un Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēmas pamatā esošos pieņēmumus. Atsauces trajektorija tika aprēķināta, pamatojoties uz metodiku, kas aprakstīta Komisijas *2023. gada parāda ilgtspējas pārskatā* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Tās pamatā ir Eiropas Komisijas 2024. gada pavasara prognoze un tās vidēja termiņa pagarinājums līdz 2033. gadam, un ilgtermiņa IKP pieaugums un novecošanas izmaksas atbilst Komisijas un Padomes kopīgajam *2024. gada ziņojumam par novecošanu* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#slovenia.

(9) Slovēnijas Fiskālā padome 21. oktobrī sniedza atzinumu par plānu. Lai novērtētu plāna saistību riskus, Fiskālā padome sagatavoja savas publisko finanšu prognozes. Tā secināja, ka novirzes no prognozētās vispārējās valdības bilances un parāda virzības varētu būt īpaši vērojamas korekcijas perioda otrajā daļā, jo palielināsies izdevumi saistībā ar darbinieku atalgojumu publiskajā sektorā un veselības aprūpes jomā. Fiskālā padome norādīja, ka plānā paredzēto saistību izpildei nepieciešami papildu kompensācijas pasākumi.

(10) Plāna projekts valsts parlamentā tika apspriests 2024. gada 4. oktobrī. Pēc tam valdība to pieņēma 2024. gada 10. oktobrī.

Citi saistīti procesi

(11) Slovēnija 2025. gada budžeta plāna projektu iesniedza 2024. gada 15. oktobrī. Komisija atzinumu par šo budžeta plāna projektu pieņēma 2024. gada 26. novembrī ([7]).

(12) Padome 2024. gada 21. oktobrī adresēja Slovēnijai vairākus konkrētai valstij adresētus ieteikumus (KVAI) Eiropas pusgada ietvaros ([8]).

PLĀNA KOPSAVILKUMS UN KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

(13) Turpmāk ir sniegts plāna novērtējums, ko Komisija veica saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 16. pantu.

Konteksts: makroekonomiskā un fiskālā situācija un perspektīvas

(14) Ekonomiskā aktivitāte Slovēnijā 2023. gadā pieauga par 2,1 % – to galvenokārt noteica iekšzemes pieprasījums un neto eksports. Tomēr krājumu dekumulācija samazināja IKP pieaugumu par 1,5 procentpunktiem. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi paredzams, ka 2024. gadā ekonomikas izaugsme būs 1,4 % – to veicinās privātais un publiskais patēriņš un krājumu veidošanās, pat neraugoties uz neto eksporta negatīvo ietekmi. Paredzams, ka 2025. gadā reālais IKP palielināsies par 2,5 %, jo prognozes liecina, ka privātais patēriņš turpinās strauji augt un paredzams arī investīciju pieaugums. Sagaidāms, ka 2026. gadā reālais IKP palielināsies par 2,6 %, jo tiek prognozēts, ka privātais un publiskais patēriņš un investīcijas turpinās augt. Sagaidāms, ka prognozes periodā (t. i., 2024.–2026. gadā) potenciālā IKP pieaugums Slovēnijā pavisam nedaudz samazināsies no 2,6 % 2023. gadā līdz 2,5 % 2026. gadā, un tam par iemeslu būs mazāks darbaspēka ieguldījums. Bezdarba līmenis 2023. gadā bija 3,7 %, un saskaņā ar Komisijas prognozi tas 2024. gadā būs 3,5 %, 2025. gadā 3,6 % un 2026. gadā 3,6 %. Paredzams, ka inflācija (IKP deflators), kas 2023. gadā bija 7,2 %, 2024. gadā būs samazinājusies līdz 2,1 % un sasniegs 3,2 % 2025. gadā un 2,1 % 2026. gadā.

(15) Fiskālā ziņā Slovēnijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadā bija 2,6 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi tas būs sasniedzis 2,4 % no IKP 2024. gadā un turpinās samazināties, sasniedzot 2,1 % no IKP 2025. gadā, un, balstoties uz nemainīgas politikas pieņēmumu, 2026. gadā stabilizēsies 2,1 % līmenī. Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozē ir ņemts vērā Slovēnijas 2025. gada budžeta projekts, kuru valdība valsts parlamentam ierosināja septembrī. Vispārējās valdības parāds 2023. gada beigās bija 68,4 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs samazinājusies līdz 67,1 %. Prognozēts, ka 2025. gada beigās tas būs samazinājies vēl vairāk – līdz 64,4 % – un 2026. gada beigās līdz 63,1 % no IKP. Komisijas fiskālajā prognozē netiek ņemtas vērā vidēja termiņa plānos norādītās politikas saistības, kamēr tās nav papildinātas ar ticami paziņotiem un pietiekami precīzi formulētiem konkrētiem politikas pasākumiem.

Plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie makroekonomiskie pieņēmumi

(16) Slovēnijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam, un tajā ir paredzēta fiskālā korekcija četru gadu laikā.

(17) Plānā ir ietverta visa informācija, kas jāsniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. pantu.

(18) Plānā valsts uzņemas saistības panākt 2. tabulā sniegto neto izdevumu virzību, kas laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam atbilst neto izdevumu vidējam pieaugumam 4,5 % apmērā. Korekcijas perioda (2025.–2028. gads) neto izdevumu vidējais pieaugums, kas paredzēts plānā, ir lielāks, nekā norādīts atsauces trajektorijā, kuru Komisija nosūtīja 2024. gada 21. jūnijā. Plānā ir pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums pakāpeniski samazināsies no 2,9 %

([7]) Komisijas atzinums par Slovēnijas budžeta plāna projektu, 26.11.2024., C(2024)9064 final.
([8]) Padomes Ieteikums (2024. gada 21. oktobris) par Slovēnijas ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un strukturālo politiku.

2024. gadā līdz 2,1 % 2028. gadā. Turklāt plānā paredzēts, ka IKP deflatora pieauguma temps palielināsies no 3,0 % 2024. gadā līdz 3,7 % 2025. gadā un pēc tam samazināsies līdz 2,9 % 2026. gadā un 2,8 % 2028. gadā.

2. tabula. Slovēnijas plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie pieņēmumi

	2024	2025	2026	2027	2028	Vidējais rādītājs plāna darbības laikā 2025.–2028. gadā
Neto izdevumu pieaugums (gadā, %)	6,2	5,6	4,4	4,1	4,0	4,5
Neto izdevumu pieaugums (kumulatīvi no 2023. gada bāzes, %)	6,2	12,1	17,0	21,8	26,6	neattiecas
Potenciālā IKP pieaugums (%)	2,9	2,8	2,4	2,2	2,1	2,4
Inflācija (IKP deflatora pieaugums) (%)	3,0	3,7	2,9	2,9	2,8	3,1

Avots: Slovēnijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns un Komisijas aprēķini.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības parādu

(19) Ja plānā norādītā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi īstenosies, vispārējās valdības parāds saskaņā ar plānu pamazām samazināsies no 67,5 % no IKP 2024. gadā līdz 61,2 % no IKP korekcijas perioda beigās (2028. gadā), kā norādīts nākamajā tabulā. Tiek prognozēts, ka pēc korekcijas vidējā termiņā (t. i., līdz 2038. gadam) parāda attiecība saskaņā ar plānu samazināsies līdz 2035. gadam, sasniedzot 54,5 % no IKP. Pēc tam tā lēnām pieaugs līdz 55,6 % no IKP līdz 2038. gadam.

3. tabula. Slovēnijas plānā norādītā vispārējās valdības parāda un bilances attīstība

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdības parāds (% no IKP)	68,4	67,5	65,4	64,2	62,8	61,2	55,6
Valdības bilance (% no IKP)	- 2,6	- 2,9	- 2,6	- 1,9	- 1,6	- 1,2	- 2,8

Avots: Slovēnijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības parāds vidējā termiņā tiktu samazināts zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 60 % no IKP. Balstoties uz plānā norādītajiem pieņēmumiem, tas ir ticami, jo saskaņā ar visiem Komisijas parāda ilgtspējas analīzes deterministiskajiem stresa testiem tiek prognozēts, ka parāds līdz 2038. gadam būs zem 60 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta a) punktā un 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz parādu.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības bilanci

(20) Balstoties uz plānā norādīto neto izdevumu virzību un pieņēmumiem, vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies no 2,9 % no IKP 2024. gadā līdz 1,2 % no IKP 2028. gadā. Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības bilance korekcijas perioda beigās (2028. gadā) nepārsniegtu atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Arī desmit gadu periodā pēc korekcijas perioda (t. i., līdz 2038. gadam) valdības budžeta deficīts nepārsniegtu 3 % no

IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta b) punktā un 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz deficītu.

Fiskālās korekcijas profils laikā

(21) Fiskālās korekcijas profils laikā, ko nosaka kā plānā norādītās strukturālās primārās bilances izmaiņas, ir lineārs, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 6. panta c) punkts. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas jomas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta c) punktā un 36. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteiktajam neatlikšanas nosacījumam un 36. panta 1. punkta e) apakšpunkta pārejas noteikumam.

4. tabula. Slovēnijas plānā norādītā strukturālās primārās bilances attīstība

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Strukturālā primārā bilance (% no IKP)	- 1,8	- 1,3	- 0,9	- 0,4	0,0	0,5
Strukturālās primārās bilances izmaiņas (procentp.)	n. p.	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Avots: Slovēnijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Plāna atbilstība deficīta noturības nosacījumam

(22) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 8. pantu strukturālās primārās bilances ikgadējā korekcija nevar būt mazāka par 0,4 procentpunktiem no IKP, ja strukturālais budžeta deficīts iepriekšējā gadā bija lielāks par 1,5 % no IKP, lai strukturālā izteiksmē panāktu kopējo noturības rezervi 1,5 % apmērā no IKP. Ikgadējā fiskālā korekcija, kas izriet no plāna politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, visā korekcijas periodā ir 0,4 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst deficīta noturības nosacījumam.

Plāna atbilstība parāda ilgtspējas nosacījumam

(23) Ievērojot Regulas (ES) 2024/1263 7. pantu, tā kā saskaņā ar plānu valdības parāds korekcijas periodā būs 60 % līdz 90 % apmērā no IKP, parāda attiecībai ir jāsamazinās vismaz par vidēji 0,5 procentpunktiem gadā, līdz tā ir mazāka par 60 %. Šis vidējais samazinājums, kas ir vienāds ar 1,6 procentpunktiem, ir aprēķināts par 2024.–2028. gada periodu (skatīt 3. tabulu). Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst parāda ilgtspējas nosacījumam.

Plāna makroekonomiskie un fiskālie pieņēmumi

(24) Plāna pamatā ir pieņēmumi, kas atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, kurus tā Slovēnijai nosūtīja 2024. gada 21. jūnijā. Konkrētāk, plānā ir izmantoti atšķirīgi pieņēmumi saistībā ar astoņiem mainīgajiem lielumiem, proti, atjauninātajiem vēsturiskajiem datiem, 2024. gada sākuma stāvokli (arī primāro deficītu un primāro izdevumu daļu 2024. gadā), potenciālā IKP pieaugumu, IKP deflatora pieaugumu, reālā IKP pieaugumu, procentu likmēm, atlikumu un plūsmu korekcijām un vienreizējiem pasākumiem. Šīs atšķirības pieņēmumos ir rūpīgi jāizvērtē, lai nodrošinātu, ka to pamatā ir pārliecinoši un uz datiem balstīti ekonomiski argumenti, jo īpaši tāpēc, ka plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums ir lielāks, nekā to paredz atsauces trajektorija. Pieņēmumu atšķirības, kurām ir būtiskākā ietekme uz neto izdevumu vidējo pieaugumu, ir norādītas tālāk, par katru no pieņēmumiem sniedzot atsevišķu novērtējumu.

— Pamatojoties uz atjauninātiem modeļu aprēķiniem, kuros ņemti vērā pārskatītie un jaunie dati, salīdzinājumā ar pieņēmumiem, uz kuriem balstīta atsauces trajektorija, plānā ir pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums laikposmā no 2024. līdz 2033. gadam būs vidēji par 0,1 procentpunktu mazāks. Šis pieņēmums ir piesardzīgs un tāpēc pienācīgi pamatots. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir mazāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem.

— Plānā pieņemts, ka IKP deflators 2025. gadam būs ievērojami lielāks nekā atsauces trajektorijas pamatā esošie pieņēmumi, savukārt deflatora pieaugums korekcijas perioda atlikušajos gados saglabājas saskanīgs ar atsauces trajektorijas pieaugumu. Plānā izmantoti arī atjaunināti dati, kuru pamatā ir tirgus prognozes. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tiek prognozēts, ka IKP deflators 2025. gadā palielināsies salīdzinājumā ar 2024. gadu, jo sāksies publiskā sektora algu reforma un 2025. gadā palielināsies prognozētā inflācija. Saskaņā ar prognozēm inflācija palielināsies, jo tiks atcelti atlikušie pasākumi augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai (atkārtoti ieviests ieguldījums, ar ko atbalsta elektroenerģijas ražošanu no atjaunīgajiem energoresursiem un augstas efektivitātes koģenerācijas), kā arī papildu nodokļi dzērieniem (piemēram, alkoholiskajiem dzērieniem un dzērieniem ar pievienotu cukuru). Šis pieņēmums ietver jaunākos politikas lēmumus un jaunākos datus, un tādējādi tas uzskatāms par pienācīgi pamatotu.

Pārējām atšķirībām nav būtiskas ietekmes uz neto izdevumu vidējo pieaugumu salīdzinājumā ar Komisijas pieņēmumiem. Kopumā visas pieņēmumu atšķirības kopā plānā rada vidējo neto izdevumu pieaugumu, kas pārsniedz atsauces trajektoriju. Balstoties uz šo novērtējumu, plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 13. panta b) punktā noteiktajai prasībai. Komisija ņems vērā iepriekš minēto plāna pieņēmumu novērtējumu turpmākajos novērtējumos par atbilstību šim ieteikumam.

Plāna fiskālā stratēģija

(25) Saskaņā ar plānā sniegto orientējošo fiskālo stratēģiju saistības attiecībā uz neto izdevumiem tiks īstenotas, iegrožojot izdevumus un diskrecionāri palielinot ieņēmumus. Attiecībā uz 2025. gadu plānā ir paziņots par jaunu obligātu ilgtermiņa aprūpes iemaksu, kas iekasējama no 2025. gada 1. jūlija, augstāku CO2 emisiju nodokli, augstāku nodokli alkoholiskajiem dzērieniem un dzērieniem ar pievienotu cukuru un atlikušo pasākumu augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai atcelšanu. Ieņēmumu pieaugumu daļēji atsvērs iespējamais izdevumu pieaugums, kas izrietēs no publiskā sektora algu reformas, kura pakāpeniski tiks ieviesta 2025.–2028. gada periodā. Plānā noteikts, ka Finanšu ministrijas Iekšējās revīzijas publisko finanšu dienests 2025. gadā sāks novērst pašreizējās publisko finanšu iekšējās revīzijas nepilnības. Turklāt 2026. gadā un pēc tam plānā ir paredzēti turpmāki nodokļu pasākumi, pensiju un ilgtermiņa aprūpes reforma un veselības reforma. Pensiju, veselības un ilgtermiņa aprūpes reformas un publiskā sektora algu reforma ir iekļautas atveseļošanas un noturības plānā (ANP). Valdība ir piekritusi izstrādāt grozījumus pensiju tiesību aktos un pašlaik ir iesaistījusies apspriešanā ar sociālajiem partneriem. Ilgtermiņa aprūpes reforma ir pieņemta un tiek pakāpeniski īstenota, un 2025. gadā stāsies spēkā jauna obligāta iemaksa. Pieņemamo politikas pasākumu specifikācija ir jāapstiprina vai jākoriģē un jāizsaka skaitļos gada budžetos. Tajā pašā laikā plānā paredzētās orientējošās fiskālās stratēģijas īstenošanai pastāv riski, ko rada izdevumu pārtēriņš, kas saistīts ar notiekošajām publiskā sektora algu sistēmas reformām, ilgtermiņa aprūpes un veselības reformām, kā arī lieliem investīciju projektiem. Turklāt 2025. gada budžeta plāna projektā ir konkretizēti politikas pasākumi, ar kuriem paredzēts īstenot saistības attiecībā uz 2025. gada neto izdevumiem ([9]).

Reforma un investīcijas, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm

(26) Plānā ir aprakstīta plānotā politika attiecībā uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši KVAI, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Plānā ir ietvertas septiņas visaptverošas reformas (pensiju reforma, veselības aprūpes reforma, ilgtermiņa aprūpes reforma, publiskā sektora algu sistēmas reforma, mājokļu politika, izmaiņas izglītībā un nodokļu izmaiņas). Plānā ir iekļauti arī pasākumi citās jomās, piemēram, produktivitātes palielināšana un zaļā un digitālā pārkārtošanās. Plānā ir iekļautas vairāk nekā 40 reformas un investīcijas.

(27) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, tostarp Regulas (ES) 2021/1119 noteiktie klimata mērķi" plānā ir iekļauti vairāki leģislatīvi un neleģislatīvi akti. Cita starpā tiek gatavots Klimata akts ar mērķi risināt klimata pārmaiņu jautājumu un līdz 2045. gadam Slovēnijā panākt klimatneitralitāti. Šajā sakarā Slovēnija plāno pastiprināt pasākumus klimata pārmaiņu mazināšanai un klimata katastrofu novēršanai, īpašu uzmanību pievēršot plūdiem. Vairāku investīciju mērķis ir veicināt aprites ekonomiku, palielinot resursu efektīvu izmantošanu, veicinot ekoinovācijas un uzlabojot atkritumu apsaimniekošanu. Transporta attīstības stratēģija 2030. gadam ir

([9]) Sk. Komisijas atzinumu par Slovēnijas budžeta plāna projektu, 26.11.2024., C(2024)9064 final.

vērsta uz ilgtspējīga transporta un mobilitātes visaptverošu plānošanu. Slovēnija īsteno mērķus, kas noteikti Digitālās pārveides stratēģijā 2030. gadam un atspoguļoti arī Valsts digitālās desmitgades stratēģiskajā ceļvedī 2030. gadam. Tas ietver pasākumus savienojamības jomā no Gigabitiskās infrastruktūras attīstības plāna 2030. gadam, kā arī pasākumus progresīvu digitālo tehnoloģiju un infrastruktūras un uzņēmumu digitālās pārveides un digitālo prasmju jomā (piemēram, Digitālās iekļaušanas likuma veicināšana). Tiek īstenoti vairāki stratēģiski dokumenti, piemēram, Gigabitiskās infrastruktūras plāns 2030. gadam, Ekonomikas digitālās pārveides stratēģija 2030. gadam un Digitālo publisko pakalpojumu stratēģija 2030. gadam. Ir ierosināti arī vairāki ar ANP un kohēzijas politikas fondiem atbalstīti pasākumi, ar kuriem paredzēts risināt kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās", piemēram, ekonomikas (uzņēmējdarbības un rūpniecības) digitālā pārveide, izglītības infrastruktūras zaļināšana Slovēnijā, zaļās un digitālās izglītības visaptveroša pārveide un dzelzceļa infrastruktūras jaudas palielināšana. Plānā iekļauto reformu un investīciju mērķis ir īstenot 2019. un 2020. gada KVAI, lai ar investīcijām saistīto ekonomikas politiku koncentrētu uz pētniecību un inovāciju, pāreju uz mazoglekļa ekonomiku, ilgtspējīgu transportu, piemēram, dzelzceļu un vides infrastruktūru, ņemot vērā reģionālās atšķirības, 2020. gada KVAI, lai veicinātu uzņēmumu digitālās spējas un stiprinātu digitālās prasmes, e-komerciju un e-veselību, kā arī 2022. gada KVAI, lai paplašinātu publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā.

(28) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "sociālā un ekonomiskā noturība, tostarp Eiropas sociālo tiesību pīlārs" plānā ir iekļauti vairāki leģislatīvi un neleģislatīvi akti. Galvenie ierosinātie pasākumi ir pensiju reforma, veselības aprūpes reforma un ilgtermiņa aprūpes reforma. Plānā noteikts, ka pensiju reforma nodrošinās pensiju sistēmas ilgtspēju, pienācīgu pensiju līmeni un tiks papildināta ar turpmākiem darba tirgus pasākumiem, lai īpaši veicinātu gados vecāku darba ņēmēju līdzdalību. Plānā aprakstīti vairāki politikas pasākumi un investīcijas, kas pieņemti un plānoti izglītības, prasmju un mūžizglītības jomā, un norādīts, ka tiks sagatavots rīcības plāns produktivitātes un konkurētspējas palielināšanai. Citi pasākumi ietver stratēģiju kapitāla tirgus attīstībai Slovēnijā 2023.–2030. gadam. Plānā ir paredzēta arī Slovēnijas jaunuzņēmumu stratēģijas pieņemšana. Zinātniskās pētniecības un inovācijas darbību finansēšanas izmaiņu mērķis ir līdz 2030. gadam palielināt investīcijas pētniecībā un izstrādē līdz 3,5 % no IKP. Plānā ir paredzēti politikas pasākumi cenas ziņā pieejamu mājokļu nodrošināšanai. Turklāt vairāki no ANP un ES kohēzijas politikas atbalstītajiem pasākumiem (arī pasākumiem, kas iekļauti Taisnīgas pārkārtošanās fonda III pīlārā) ir paredzēti, lai pievērstos kopīgajai prioritātei "sociālā un ekonomiskā noturība", piemēram, valsts īres mājokļu fonda stiprināšanai, infekcijas slimību iedarbīgai ārstēšanai, jauniešu ātrākai iekļūšanai darba tirgū un strukturāliem pasākumiem, kuru mērķis ir stiprināt darba tirgus noturību, nodrošināt prasmīgu darbaspēku un novērst darbaspēka trūkumu. Ir pieņemti vai plānoti vairāki pasākumi, kuru mērķis ir atvieglot un paātrināt ārvalstu darba ņēmēju integrāciju darba tirgū un sabiedrībā. Plānā iekļauto reformu un investīciju mērķis ir īstenot 2019. un 2024. gada KVAI, lai nodrošinātu pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspēju un adekvātumu, 2019. gada KVAI, lai palielinātu mazprasmīgu un gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātību, 2019. gada KVAI, lai uzlabotu konkurenci, profesionalizāciju un neatkarīgu pārraudzību publiskajā iepirkumā (tiek risināts ar ANP), 2020. gada KVAI, lai uzlabotu saīsināta darba laika shēmas un elastīgu darba režīmu un nodrošinātu, ka šie pasākumi nodrošina pienācīgu aizsardzību nestandarta nodarbinātībā iesaistītiem darba ņēmējiem, 2019., 2020., 2022., 2023. un 2024. gada KVAI, lai nodrošinātu veselības un ilgtermiņa aprūpes sistēmas noturību un ilgtermiņa ilgtspēju, 2022., 2023. un 2024. gada KVAI, lai līdzsvarotu nodokļu ieņēmumus, pārvirzot tos uz izaugsmei labvēlīgākiem un ilgtspējīgākiem avotiem, 2019., 2020. un 2024. gada KVAI, lai izveidotu straujas izaugsmes uzņēmumus, uzlabojot apstākļus iespējkapitāla investīcijām un institucionālajiem ieguldītājiem, nodrošinātu likviditāti un finansējumu uzņēmumiem un atbalstītu kapitāla tirgu attīstību, kā arī uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, kā arī 2024. gada KVAI, lai stiprinātu konkurētspēju, uzlabojot prasmes.

(29) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība" plānā ir iekļauti vairāki leģislatīvi un neleģislatīvi akti. Kā viens no šiem aktiem ir minēts pieņemtais Enerģētikas likums un starp tiem, kas vēl tiek gatavoti, – galīgais atjauninātais nacionālais enerģētikas un klimata plāns (NEKP) un Likums par Velenjes raktuvju pārstrukturēšanu. Kopīgās prioritātes "enerģētiskā drošība" sasniegšanu veicina arī vairāki pasākumi, kas tiek atbalstīti ar ANP – it īpaši tā *REPowerEU* komponentu – un Taisnīgas pārkārtošanās fondu saskaņā ar ES kohēzijas politiku, piemēram, stiprinot elektroenerģijas sadales tīklu un plānojot un finansējot ēku energorenovāciju publiskajā sektorā un alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu. Plānā iekļauto reformu un investīciju mērķis ir īstenot 2022. un 2023. gada KVAI,

lai samazinātu vispārējo atkarību no fosilajām degvielām, paātrinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu un palielinot energoefektivitātes pasākumu īstenošanu, un 2022. un 2023. gada KVAI transporta nozares elektrifikācijas veicināšanai.

(30) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "aizsardzības spējas" plānā ir iekļauts pieņemtais Likums par ieguldījumu fondu nodrošināšanu Slovēnijas armijai 2021.–2026. gada periodā, kas armijai nodrošina 780 miljonus EUR.

(31) Plānā ir sniegta informācija par to, kā tas saskan ar ES kohēzijas politikas fondiem un Slovēnijas ANP un attiecīgā gadījumā papildina tos. Plāns attiecas uz vairākām politikas jomām, kas tiek atbalstītas no ANP un ES kohēzijas fondiem. Turklāt plānā ir iekļautas atbilstības tabulas par to, kuri KVAI tiek risināti ar kurām politikas jomām, ko finansē no Eiropas kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam.

(32) Plānā ir sniegts pārskats par Slovēnijas prioritārajām publisko investīciju vajadzībām attiecībā uz ES kopīgajām prioritātēm. Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās", arī klimata mērķiem, plānā ir apzinātas investīciju vajadzības efektīvā enerģijas izmantošanā, transporta infrastruktūrā (dzelzceļos) un ilgtspējīgā mobilitātē. Tas ietver velotransporta infrastruktūru, multimodālus transporta mezglus, kā arī uzlabotu sabiedriskā transporta infrastruktūru un gājēju infrastruktūru. Attiecībā uz kopīgo prioritāti "sociālā un ekonomiskā noturība, tostarp Eiropas sociālo tiesību pīlārs" plānā ir apzinātas investīciju vajadzības veselības aprūpes, ilgtermiņa aprūpes un mājokļu politikas jomā. Attiecībā uz kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība" plānā ir apzinātas investīciju vajadzības saistībā ar energosistēmu un tīklu savienojamību, ražošanas jaudām (saules elektrostacijas) un ogļu ieguves reģionu taisnīgas pārkārtošanās procesā. Plāna mērķis ir palīdzēt nodrošināt Slovēnijas publisko investīciju vajadzības, kas saistītas ar ES kopīgajām prioritātēm. Attiecībā uz kopīgo prioritāti "aizsardzības spējas" plānā ir apzinātas investīciju vajadzības kaujas spējās un to atbalstam, loģistikai, militārajai infrastruktūrai, kā arī vadības un kontroles spējās. Saskaņā ar plānu Rezolūcija par Slovēnijas bruņoto spēku vispārējo ilgtermiņa attīstības un ekipējuma programmu līdz 2040. gadam paredz līdz 2030. gadam sasniegt aizsardzības izdevumus 2 % apmērā no IKP atbilstoši NATO saistībām. 20 % no aizsardzības izdevumiem ir plānots novirzīt investīcijām.

Komisijas novērtējuma secinājums

(33) Kopumā Komisija uzskata, ka Slovēnijas plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

PADOMES VISPĀRĒJAIS SECINĀJUMS

(34) Padome atzinīgi vērtē Slovēnijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu un uzskata, ka tā pilnīga īstenošana palīdzētu nodrošināt stabilas publiskās finanses un atbalstīt valsts parāda ilgtspēju, kā arī ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.

(35) Padome pieņem zināšanai Komisijas veikto plāna novērtējumu. Tomēr Padome aicina Komisiju iesniegt savu novērtējumu par turpmākajiem plāniem atsevišķā dokumentā, kas nav Komisijas ieteikumi Padomes ieteikumiem.

(36) Padome pieņem zināšanai Komisijas novērtējumu par neto izdevumu virzību un galvenajiem makroekonomiskajiem pieņēmumiem plānā, tostarp saistībā ar Komisijas iepriekšējiem norādījumiem, kā arī plāna neto izdevumu virzības ietekmi uz valsts budžeta deficītu un parādu. Padome pieņem zināšanai Komisijas novērtējumu, ka makroekonomiskie un fiskālie pieņēmumi – lai gan dažos gadījumos tie atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, tostarp, lai ņemtu vērā atjauninātus makroekonomiskos un fiskālos datus, – kopumā ir pienācīgi pamatoti un ir balstīti uz pārliecinošiem ekonomiskiem argumentiem. Padome pieņem zināšanai plāna plašo fiskālo stratēģiju un riskus attiecībā uz perspektīvu, kas varētu ietekmēt makroekonomikas scenārija un pamatā esošo pieņēmumu īstenošanu un plāna neto izdevumu virzības sasniegšanu. Konkrētāk, Padome atzinīgi vērtē arī to, ka pirms plāna iesniegšanas valsts līmenī tika iesaistītas attiecīgās ieinteresētās personas. Padome arī atzīmē, ka ģeopolitiskie riski var radīt spiedienu uz aizsardzības izdevumiem.

(37) Padome gaida, ka Slovēnija būs gatava vajadzības gadījumā pielāgot savu fiskālo stratēģiju, lai nodrošinātu neto izdevumu virzības sasniegšanu. Padome apņemas cieši uzraudzīt ekonomikas un fiskālās norises, tostarp tās, kas ir plāna scenārija pamatā.

(38) Padome uzskata, ka ir pamatoti turpināt diskusijas, lai panāktu kopīgu izpratni par kumulatīvo neto izdevumu pieauguma tempu ietekmi uz gada uzraudzību, gatavojoties nākamajai fiskālās uzraudzības kārtai.

(39) Padome pieņem zināšanai Komisijas aprakstu par reformām un investīciju vajadzībām un nodomiem, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt šādu reformu un investīciju īstenošanu. Padome, pamatojoties uz Komisijas iesniegtajiem ziņojumiem, izvērtēs šādas reformas un investīcijas un uzraudzīs to īstenošanu Eiropas pusgada ietvaros.

(40) Padome gaida Slovēnijas gada progresa ziņojumus, kuros jo īpaši tiks sniegta informācija par Padomes noteiktā neto izdevumu virzības sasniegšanas gaitu, kā arī par plašāku reformu un investīciju īstenošanu Eiropas pusgada kontekstā.

(41) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 17. pantu Padomei būtu jāiesaka Slovēnijai plānā noteiktā neto izdevumu virzība,

AR ŠO IESAKA Slovēnijai rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka neto izdevumu pieaugums nepārsniedz šā ieteikuma I pielikumā noteiktos maksimumus.

Briselē, 2025. gada 21. janvārī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

A. DOMAŃSKI

I PIELIKUMS

Neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi
(gada un kumulatīvie pieauguma tempi nominālā izteiksmē)

Slovēnija

Gadi		2025	2026	2027	2028
Pieauguma tempi (%)	Gadā	5,6	4,4	4,1	4,0
	Kumulatīvi (*)	12,1	17,0	21,8	26,6

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu pieņemot 2023. gadu. Kumulatīvos pieauguma tempus izmanto, veicot kontroles konta *ex post*atbilstības ikgadējo uzraudzību.